

Romanje, stara navada Slovencev

Sodobna romanja niso le strogo verski dogodek, ampak so priložnost za spoznavanje krajev in ljudi.

JOŽE KOŠNJEK

Gorenjski rojak, duhovnik **Franci Petrič iz Rateč**, ki je leta 1992 postal odgovorni urednik katoliškega tednika **Družina**, je zadnjih petnajst let s posebnim veseljem in znanjem pisal o slovenskih in tudi tujih romarskih poteh. Spoznaval je, da smo Slovenci skozi vso zgodovino svojega bivanja radi romali predvsem v domača božjepotna središča, nekateri pa tudi veliko dlje, do Rima ali celo do Santiaga de Compostela v severozahodni Španiji, kjer je pokopan apostol Jakob starejši, kasnejši zavetnik romarjev. Na Slovenskem je bilo božjepotnih ciljev veliko, vsaj polovica vseh cerkva, in k njim so prihajali romarji iz različnih krajev, zaradi različnih razlogov in z različnimi nameni. Franci Petrič je zadnja leta obiskoval romarske cerkve in cerkvice, zbiral gradivo o njih in jih 205, h katerim še redno romajo Slovenci, opisal v knjigi *Slovenske božje poti*.

Tudi v sodobnem svetu, morda v nekoliko drugačni obliki, romanja pridobivajo

na pomenu. Romarjev, ki na različne načine hodijo po božjih poteh in na ta način izražajo svojo vernost, je vedno več. Kažejo iskanje današnjega človeka na religioznem in kulturnem področju, so pa tudi podoba sodobnega turizma, nomadstva in avturizma. Franci Petrič je v svoji knjigi zapisal definicijo romanja v družbi in v verujoči skupnosti. Po njegovem mnenju bi lahko rekli, da je romanje "potovanje posameznika ali skupine vernikov na določen kraj ali k določenemu svetišču, pri katerem si obeta božjo pomoč".

Med slovenskimi božjepotnimi svetišči, kamor pride največ romarjev, prevladujejo Marijina. Njej je v Sloveniji od skupno 2400 cerkva posvečenih kar 317. Pogosti zavetniki romarskih ciljev pa so tudi sv. Jožef, sv. Ana, sv. Rok in sv. Anton.

Za najstarejše romarsko središče v Sloveniji in njeni bližini velja Marijina cerkev na otoku Barbanu pri Gradežu iz leta 582, sledi pa ji Gospa sveta na Koroškem, ki je nastala okrog leta 760. V 12. stoletju so verniki začeli romati v Lesce in na otok v Vrbskem jezeru na

Koroškem, v 13. stoletju pa so se na Gorenjskem tedanjim romarskim središčem pridružili še Blejski otok, Velesovo in Komenda. V 14. stoletju so ljudje začeli romati na Višarje, v Crngrob in v Železno Kaplo na Koroškem, v ta čas pa seže tudi začetek romarske zgodovine Tabora pri Podbrezjah. V 17. stoletju se je znanim božjim potem pridružilo tudi Ljubno, ki ima v glavnem oltarju kip "Marije udarjene". Ko so pred več kot tristo leti obnavljali tedanjo cerkev sv. Lovrenca, je po Marijini glavi v lesenem kipu s kladivom udaril jezni zidar, iz rane pa je na veliko začudenje pritekla kri. Na kipu je rana vidna še danes, zidar pa je po odvezo romal v Rim. Brezje se kot romarsko središče pojavijo šele v 18. stoletju z zidavo kapele Marije Pomagaj, v kateri so se leta 1863 zgodila čudežna ozdravljenja. Najstarejša romarska središča na Gorenjskem, ki jim je treba dodati še Velesovo z najstarejšim Marijinim kipom v Sloveniji, so se ohranila do danes, čeprav jih po obisku prehitvajo Brezje.

Breže so najbolj obiskan gorenjski in tudi slovenski romarski kraj.

Leška cerkev je še danes priljubljena božja pot. Prvi romarji naj bi začeli hoditi v Lesce že v 12. stoletju.

V cerkev na Primskovem v Kranju so že v 16. stoletju začeli hoditi romarji.

Stran / Page: 16

Doseg / Reach: 71000

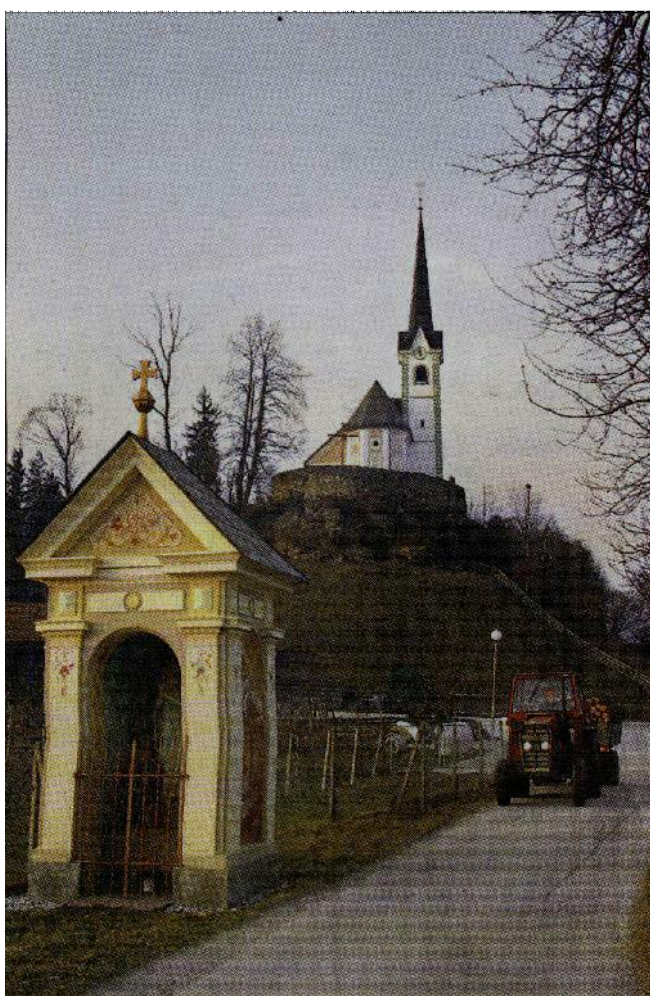
Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 796 cm2

3 / 3

Franci Petrič, avtor knjige o slovenskih božjih poteh (levo), z ljubljanskim nadškofom Alojzom Uranom in direktorjem založbe Družina Janezom Grilom

Cerkev na Taboru pri Podbrezjah je posvečena sv. Benediktu. O njeni zgodovini pripovedujejo številne zgodbe.